

Стварање Краљевине СХС

Започињемо нову тему и лекцију, а везано је за нашу историју. Прво да кренемо од наслова.. Шта значи скраћеница СХС? Сигурно сте чули и учили о томе, а значи: Срба, Хрвата и Словенаца.

Омах по завршетку ратних операција, створена је ова нова држава на Балкану. Зашто је ово важно и шта је циљ ове лекције?

Циљ је да разумемо прилике, да видимо како су различити народи, доживели ову нову државу и шта се десило са њом..

У КСХС, Србима, Хрватима и Словенцима, била је призната националност. По попису из 1921. у њој је живело око 12 мил. становника. У Држави је највише било Срба-39%, Хрвата-24%, Словенаца-9%. Националних мањина (Јевреји, Албанци, Мађари..); око 2 милиона. Главни град државе је био Београд, који је имао мало више од 100000 становника. На челу државе налазио се краљ Александар Карађорђевић.

Прва влада ове нове државе формирана је 20.12.1918,а на њеном челу, био је Стојан Протић

Иначе,КСХС је формирана 1.12.1918.

У новој држави постојао је велики број странака,као што су:

1.Народна радикална странка-Никола Пашић(залаже се за централизовану државу са једним владарем и парламентом.Упориште јој је у сељаштву.

2.Демократска странка-Љуба Давидовић(Сматра да су Срби,словенци и Хрвати исти народ,са различитим именима,залажу се за јединствену државу без подела)

3.Хрватска сељачка републиканска странка-Стјепан Радић(залагала се за хрватску републику унутар краљевине,од 1925.зове се Хрватска сељачка странка).Питање за вас;зашто је отпало оно „Републиканска“?Зато што у монархији,нема места било чему сто има везе са републиком.То је била провокација.

4.Словенска људска странка-Антон Корошец(залагала се за посебност Словенаца у држави)

5.Југословенска муслиманска организција-Мехмед Спахо(Залаже се за заштиту муслимана и ислама).

6.Комунистичка партија Југославије-Филип филиповић и касније Јосип Броз Тито.

Ово су само најважније партије,а било их је још.Ово морам да вам напишем,како бисте схватили касније догађаје.Веома бурне.

Држава добија први устав и он се зове ВИДОВДАНСКИ УСТАВ,донет 28.6.1921.По њему држава је ПАРЛАМЕНТАРНА,УСТАВНА МОНАРХИЈА.Краљ је врховни заповедник војске,може да распусти скупштину..не одговара за своје поступке.Држава је добила нову химну,заставу и грб,где су били симболи ова 3 народа.

Ствари су се компликовале,народи све мање разумели,а Хрвати и Словенци су тежили изласку из земље.Странке су се свађале,скупштина је била права борбена арена.Ове тензије довеле су до Атентата у скупштини 1928.Услед жучне свађе,црногорски посланик Пуниша Рачић,извршио

је атентат на Павла Радића, Ђуру Басаричека и Стјепана Радића. Све их Хрватске репуб. странке. Краљ Александар уводи диктатуру 1929. Суспендује устав, распушта странке и заводи лични режим.

Толико о овоме. Шта су ваши задаци. Одговорите на следећа питања (може форма реферата-краћег, ако вам није тешко)

1. Када и како је формирана КСХС?

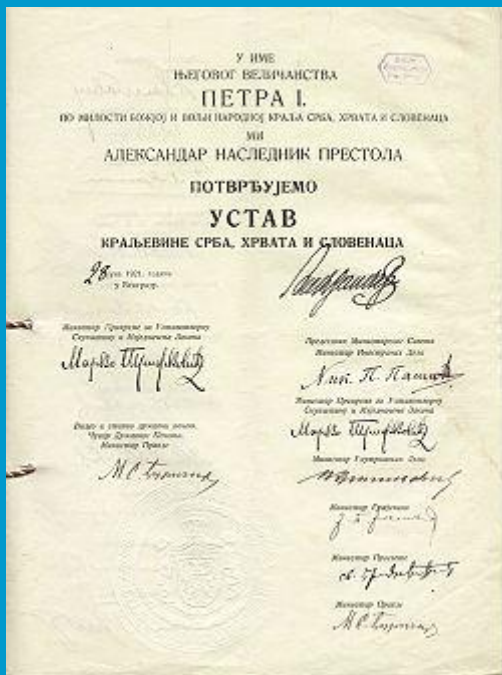
2. Кад је донет први устав?

3. Напишите и нађите нешто о атентату у скупштини?

4. Шта значи појам „диктатура“ и зашто је до тога дошло?

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2e/Kralj_aleksandar1.jpg

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/24/Vidovdanski_ustav.jpg/250px-Vidovdanski_ustav.jpg

